

Bjälken skymmer blicken på Bush

Det är stora ord George W Bush tar i sin mun när han säger att han ska bekämpa ondskan. Förvisso syftar han med begreppet ondska på något specifikt, Bin Ladin och Saddam till exempel, och tror att han i och med det kan förenkla komplexa världskonflikter till att handla om good guys and bad guys. Han väljer ordet ondska för att väcka indignation och helga sina medel. Tyvärr inser han inte att han också binder ris om sin egen rygg, för vem är alltigenom god? Inte George W Bush i alla fall.

Många är det nog som bär på minnet av 11 september med skräckförnimmelser i bröstet. Att bevittna kallblodigt massmord är mer än man egentligen klarar av. Man betraktar. Man förfasas. Man tar avstånd. Detsamma gäller folkorden i Rwanda, dåden i Sabra, Shatila och Srebrenica. Vi har fått se det vi kallar för ondska, i dess renaste form, och ryggar tillbaka. Det gör för ont att ta in den. Det är som att försöka titta rakt in i solen. Det går inte. Man förtärs.

Varför det är så outhärdligt har säkert flera förklaringar. En av dem är att vi kan leva oss in i hur det vore att sitta i det kapade planet på väg in i World Trade Center, och att vi kan ana den fasa det är att få se sin mamma halshuggas med machete.

Men jag tror också att vi upplever något ännu mer smärtsamt, och att det ur dessa bilder väcks en insikt som är värre än allt annat; Ondskan man bevittnar är något man känner igen. Den bor i varje människa. Att se tvillingtornen explodera är som att se eden slutgiltiga och osminkade sanningen om sig själv. I mig bor också en föröware. Det är bara omständigheterna som skyddar omvärlden från det onda som också är jag. Detta menar jag är det som får oss att rycka tillbaka, att uppleva fasor som outhärdliga - och att skylla på andra. Ondskan bränner i själen. Det är så skönt att projicera den på någon annan, på Hitler och Milosevic, på fundamentalistiska muslimer och militanta högerextremister. Sen kan man inbilla sig att man har ryggen fri.

I Nya Testamentet står det att vi inte ska döma andra, eftersom vi inte ser att vi själva också är skyldiga. Vi lägger hellre märke till flisan i vår broders öga, än bjälken i vårt eget. Bjälken skymmer blicken, på mig, på oss alla och på Förenta staternas president. Så om det är någonstans man ska börja kampen mot ondska så är det väl där. I våra egna ögon. Inte i Tora Bora.

Ps. Kampen mot terrorismen kan däremot börja i Tora Bora. Men det är en annan historia.

© Tina Messing

Även publicerad i Stockholm City 13 december 2002